

Intensivering betrokkenheid groene kennisinstellingen bij gebiedsontwikkeling

De regio aan zet

Er is veel praktijkkennis in de regio die benut kan worden in processen rond gebiedsontwikkeling. Daarom wil het ministerie van LNV lokale en regionale samenwerking stimuleren tussen scholen, onderzoeksinstituten, ondernemers, bestuurders en bewoners.

Vroeger bespraken moeders de kwaaltjes van hun kinderen over de heg en vertelden ze daar elkaar hoe je het beste gordijnen kunt wassen. Leg bij verkoudheid een ui naast het bed. Doe wat citroensap in het waswater. Tegenwoordig gaat dat via een mama-forum. Kennis delen en verspreiden is van alle tijden.

Het ministerie van LNV wil het 'buurten' in de regio bevorderen. Niet over huis-, tuin- en keukenzaken maar over zaken die met gebiedsontwikkeling te maken hebben. Groene onderwijsinstellingen moeten daar nadrukkelijk in meedoen.

Gebiedsontwikkeling

Een niet onbelangrijk deel van de begroting van het ministerie is sinds vorig jaar gedecentraliseerd voor gebiedsontwikkeling. Via het Investeringsbudget Landelijk gebied beschikken de regio nu zelf over geld om de gebiedsontwikkeling ter hand te nemen.

Regionale kennisbenutting is van cruciaal belang bij gebiedsontwikkeling. Voor het oplossen van vraagstukken over waterhuishouding bijvoorbeeld. Of de ontwikkeling van toerisme en bijreconstructie. Kennis die voor iedere regio deels specifiek is. Immers, waterhuishouding op de Veluwe is heel wat anders

dan in het veenweidegebied. En er is een groot verschil tussen de ontwikkeling van toerisme in stedelijke gebieden en op het platteland. Oplossingen die voor het ene gebied uitstekend zijn, werken in een ander gebied anders. De praktijkkennis waarover het onderzoek en onderwijs in de regio beschikken, wordt bij die gebiedsontwikkeling vaak niet benut. En dat kan beter, vindt het ministerie.

Om de gebiedsontwikkeling te versterken wil LNV nu dat er lokaal en regionaal processen ontstaan waarbij onderwijs en onderzoek samen met de andere partijen werken aan innovatieve oplossingen voor de opgaven die daar spelen. Het gaat er daarbij om dat kennis goed gedeeld en gebruikt wordt. Die andere partijen zijn het lokale en regionale bestuur, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Zo'n gebiedsproces ontstaat door een initiatief van iemand of een groep die een kans ziet of een probleem wil aanpakken. Zo'n initiatiefnemer kan bijvoorbeeld een ondernemer zijn of een bewoner. Die gaat dan vaak het gesprek aan met lokale bestuurders van gemeente of provincie. Als zij die dan samen oppakken, ontstaat een gebiedsproces waarin ook kennisvragen naar voren komen. Dat is het moment waarbij

Kees Lever, directeur LNV Regionale Zaken, licht het beleid toe

Woordenboekproject

Voor burgers en bestuurders in de regio kunnen termen als ovo-drieluik en kennisarrangement flinke barrières opwerpen. En mogelijk voelen onderwijsmensen zich niet comfortabel met de begrippen regionale transitie en ILG-middelen. Communicatie begint met dezelfde taal te spreken. Tijdens de werkconferentie 'Kennis & Innovatie – de regio aan zet' werd het woordenboekproject gestart. Meike Sauter van de WUR-leerstoelgroep Sociaal-ruimtelijk analyse verzamelde met twee studenten de 'moeilijke' woorden die de communicatie tussen de partijen in de regio lastig maken. Ook na de conferentie gaat ze er mee door. Met studenten gaat ze er een woordenboek 'Kennis en Innovatie in de regio' van maken.

Er werd aandachtig geluisterd en veel geschreven

kennisinstellingen in beeld komen. Die driehoek initiatiefnemer – bestuur – kennisinstelling is een leeromgeving waarin iedere partij moet leren om samen te werken met de anderen en daarbij ook veel te leren heeft in 'eigen huis'.

Win win

Op 6 oktober zaten die partijen in Ede met elkaar aan tafel op de door LNV georganiseerde werkconferentie 'Kennis & Innovatie – de regio aan zet'. Delegaties uit dertien regio's werden geïnformeerd over het beleid, kregen goed practises voorgeschoteld en gingen met elkaar in gesprek om tot een eerste opzet van regionale kennisarrangementen te komen. Selectiecriteria voor deze dertien regio-delegaties waren onder andere zichtbaar bestuurlijke betrokkenheid, deelname van groene kennisinstellingen, de aanwezigheid van 'trekkers' en landelijke spreiding. Hoewel de situaties in deze regio's sterk verschillen, hebben ze als overeenkomst dat ze allemaal met LNV-doelen bezig zijn en behoefte hebben aan 'groene kennis' in het proces.

Volgens dagvoorzitter Kees Lever, directeur LNV Regionale Zaken, is er veel belangstelling en potentie om tot regionale kennisarrangementen te komen.

Dat blijkt uit een door Netwerk Platteland uitgevoerde quickscan die tijdens het ochtendgedeelte van de werkconferentie werd gepresenteerd. Daaruit blijkt dat ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden hun vraagstukken steeds vaker ook vertalen naar onderzoek- en onderwijsbehoefte en dat er bij onderwijsinstellingen een groeiende belangstelling is om met hen samen te werken. Bij groene maar ook bij niet-groene scholen overigens. De vereniging van de groene onderwijsinstellingen in de Groene Kennis Coöperatie acht Kees Lever in dit verband positief. "Het onderwijs hoopt zo een betere partij te kunnen zijn voor gebieden en onderzoek." De tot nu toe daarmee opgedane ervaringen waarbij studenten en docenten betrokken worden - bijvoorbeeld in de Veenkoloniën - wijzen volgens hem op een echte win-winsituatie. "De deelname van studenten geeft bij de gebiedsontwikkeling nieuwe inspiratie en nieuwe impulsen. Tegelijk leren zij veel en kunnen zij zich scherp aan de praktijkvragen."

Oliemannetje

LNV hecht er, aldus Lever, sterk aan dat de groene kennisinstellingen betrokken zijn bij de regio-ontwikkeling als het

gaat om kennisbenutting. Hoewel de implementatie en ook de budgetten bij de provincie liggen, gaat het ministerie toch extra ondersteunen. "We zijn het oliemannetje", aldus Lever. "Er is voor 2009-2010 twee miljoen euro smeergeld voor de regio's voor cofinanciering voor verkenningen, programmamanagement en onderling leren/ontmoeten." Het geld wordt deels via het KennisNetwerkVitaalPlatteland en deels via de Groene Kennis Coöperatie beschikbaar gesteld. Het komt ten goede aan enkele hot-spotgebieden die de motor kunnen vormen voor het leren in gebiedsprocessen. Uiteindelijke doel is dat bestaande en nieuwe kennisactiviteiten op het LNV-terrein voor ondernemers, voor inrichting en beheer van gebieden en voor burgers en jeugd zo goed mogelijk voor de regio worden gebundeld en georganiseerd via een gezamenlijk kennisarrangement. Voorjaar 2010 worden de delegaties terugverwacht om hun eerste concrete resultaten te laten zien. □